

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului asupra propunerii de modificare a cerințelor pentru desfășurarea activității de întreprinzător sub formă de gospodărie țărănească și activităților nonprofesionale agricole
Data:	18 iulie 2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Subdiviziunea:	Secția juridică
Persoana responsabilă și datele de contact:	Vasilii Dogotari 0 (22) 204 525

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Activitatea de antreprenoriat a unor gospodării țărănești depășesc cadrul unei afaceri de familie, nejustificându-se astfel, păstrarea facilităților acordate de lege acestei categorii de antreprenori.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Conceptul gospodăriei țărănești are la bază ideea dezvoltării unor afaceri de familie în agricultură, bazată pe munca personală a membrilor acestora. Pentru susținerea lor, prin acte normative au fost acordate un șir de facilități, în raport cu alte forme ale activității de antreprenoriat, cum ar fi cota impozitului pe venit, sistemul de ținere a contabilității, contribuții de asigurări sociale.

Analizând suprafața terenurilor agricole declarate de către gospodăriile țărănești în cererile de acordare a subvențiilor s-a constatat că în jur de 8% din aceștia dețin terenuri cu o suprafața mai mare de 150 ha, înregistrându-se și gospodării cu o suprafața de teren ce depășește 10 000 ha. Deținerea unor astfel de suprafețe de teren denotă, indirect, că acestea au depășit cadrul unei afaceri în care este utilizată munca membrilor unei familii și nu s-ar justifica o protecție deosebită din partea statului.

În pofida faptului că Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești, impune ca o condiție pentru desfășurarea activității sub această formă, utilizarea preponderentă (mai mult de 50 la sută) a muncii personale a membrilor ei, obligînd în același timp în caz de depășire a acestei limite la reorganizarea sau lichidarea gospodăriei, în practică se dovedește imposibil de apreciat care este ponderea muncii personale a membrilor gospodăriei, în raport cu munca altor salariați.

În calitate de persoane afectate putem indica întreaga societate, întrucît gospodăriile țărănești a căror activitate au depășit cadrul unei afaceri de familie, prin utilizarea facilităților acordate de lege, continuă să contribuie mai puțin la formarea veniturilor la buget, ceea ce afectează întreaga societate. De asemenea, politica de subvenționare a gospodăriilor țărănești nu-și va produce efectul său, atîta timp cît această categorie cuprind fermieri cu venituri mari.

La apariția problemei analizate contribuie gospodăriile țărănești, care fie din necunoaștere fie cu rea – credință nu respectă condițiile stabilite de lege pentru desfășurarea activității de întreprinzător sub această formă.

Potrivit articolului 58 alineatul (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și taxe, la cheltuielile publice, iar sistemul legal de

impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale. Din această perspectivă, considerăm inechitabil, păstrarea facilităților pentru acele gospodării țărănești, care au depășit cadrul unor afaceri de familie și pot veni cu o contribuție mai mare la formarea veniturilor statului.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Măsurile de stimulare a agriculturii au condus la dezvoltarea afacerilor agricole, inclusiv a celor de familie organizate sub formă de gospodărie țărănească. În pofida faptului că Legea obligă gospodăriile țărănești să mențină condițiile pentru desfășurarea activității sub această formă, respectarea condiției utilizării preponderente a muncii personale a membrilor gospodăriei este greu verificabilă în practică de către autorități, întrucât presupune analiza timpului lucrat de către toți salariații gospodăriei și aprecierea ponderii muncii membrilor gospodăriei.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

În urma analizei cererilor de subvenționare depuse de către gospodăriile țărănești în perioada anilor 2019 – 2021, s-a observat o creștere procentuală a gospodăriilor țărănești care dețin terenuri agricole cu o suprafață de peste 150 ha, de la 6,5% la 8% din numărul cererilor depuse de gospodăriile țărănești.

Deci, extrapolând aceste date se poate estima că cota procentuală a gospodăriilor țărănești care dețin peste 150 ha va continua să crească, bineînțeles existând o limită determinată de suprafața totală a terenurilor agricole din Republica Moldova.

În partea ce ține de impactul acestei probleme asupra bugetului, Serviciul Fiscal de Stat nu a putut prezenta date cu privire la contribuția gospodăriilor țărănești la formarea veniturilor bugetului de stat în raport cu alți antreprenori care practică activități agricole (SRL, SA, cooperative de producție), pe parcursul anilor 2010 – 2020, întrucât genul principal de activitate declarat de către contribuabil și respectiv cel indicat în dările de seamă prezentate SFS nu corespund activităților economice realizate de facto de către contribuabil.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic aplicabil raporturilor analizate este constituit din următoarele acte:

1. Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier), care reglementează la articolul 3 alineatul (2) condițiile de desfășurare a activității de întreprinzător sub formă de gospodărie țărănească, printre care și condiția utilizării preponderente (mai mult de 50 la sută) a muncii personale a membrilor ei.
2. Codul fiscal, stabilește cota impozitului pe venit pentru gospodăriile țărănești în mărime de 7% din venitul impozabil.
3. Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, prin care se reglementează o taxă fixă a contribuției de asigurări sociale pentru gospodăriile țărănești.
4. Legea contabilității nr. 113/2007, care stabilește sistemul de ținere a contabilității de către gospodăriile țărănești.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Întru soluționarea problemei identificate se propune substituirea criteriului „utilizării muncii persoanele a membrilor gospodăriei țărănești” prin instituirea unor limite a suprafețelor și animalelor pe care le poate deține o gospodărie țărănească. Suprafețele deținute de către gospodăria țărănească în proprietate sau folosință pot fi ușor verificate prin intermediul

Registrului Bunurilor Imobile și a Registrului contractelor de arendă, iar animalele prin intermediul Registrului animalelor sau prin sesizarea directă a stării de fapt.

Propunerea are drept obiectiv trecerea gospodăriilor țărănești, activitatea cărora a depășit cadrul unei afaceri de familie, la alte forme organizatorico-juridice. Pentru a reduce impactul acestei propuneri, proiectul va prevedea o derogare de la Codul civil, prin care gospodăriilor țărănești, într-un anumit interval de timp, li se va permite reorganizarea lor în alte forme organizatorico-juridice.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

În ipoteza în care nu se va interveni, apreciem că un număr tot mai mare de gospodării țărănești care au depășit cadrul unei afaceri de familie vor beneficia în continuare de anumite facilități, care nu se justifică din perspectiva echității sociale.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea inovațiilor și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Proiectul prevede modificarea articolului 3 alineatul (2) din Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești prin care se va substitui condiția utilizării muncii persoanele a membrilor gospodăriei țărănești cu anumite limite a suprafețelor și a numărului de animale indicate în anexa la Lege.

Totodată, în Legea nr. 228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară se vor stabili limite de suprafață pînă la care activitatea de cultivare și prelucrare a culturilor se va considera activitate nonprofesională.

Ca măsură de stimulare a trecerii la alte forme organizatorico-juridice a gospodăriilor țărănești care nu respectă condițiile pentru desfășurarea sub această formă se propune acordarea posibilității reorganizării gospodăriilor țărănești în alte forme organizatorico-juridice, într-un anumit interval de timp.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Printre efectele negative indicăm creșterea numărului gospodăriilor țărănești care vor continua să beneficieze de un tratament mai favorabil în raport cu alte forme de activități de întreprinzător, în condițiile în care amploarea activităților desfășurate numai justifică acest regim.

Odată cu creșterea numărului gospodăriilor țărănești care vor continua să beneficieze de un tratament mai favorabil se anticipează că aceasta va avea un impact negativ și asupra formării veniturilor statului.

Din perspectiva gospodăriilor țărănești activitatea cărora a depășit cadrul unei afaceri de familie, situația creată poate fi caracterizată ca fiind una pozitivă, avînd în vedere facilitățile pe care le acordă legea acestei categorii de antreprenori.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completînd tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Pentru stat, principalul beneficiu a opțiunii recomandate îl va constitui creșterea veniturilor la bugetul de stat. Această afirmație nu poate fi, însă, susținută prin calcule întrucât, pe de o parte, lipsește un registru unic al gospodăriilor țărănești, iar pe de altă parte, lipsește o legătură între registrul contractelor de arendă și registrul bunurilor imobile, ce ar permite asocierea datelor cu privire la suprafața terenurilor agricole deținute de o gospodărie țărănească cu datele cu privire la contribuțiile acestora la bugetul de stat, ceea ce prezintă dificultăți la evaluarea monetară a impactului pozitiv care îl va produce trecerea gospodăriilor țărănești care nu se vor încadra în limitele propuse de proiect, în alte forme de organizare juridică.

Pentru gospodăriile țărănești activitatea cărora a depășit cadrul unei afaceri de familie opțiunea recomandată va genera următoarele costuri:

a) costuri de trecere de la o formă de organizare a activității de antreprenor la altă formă. Pentru a reduce aceste costuri se propune ca cererile de înregistrare de stat a societății comerciale sau a cooperativei depusă de către fondatorul gospodăriei țărănești, reorganizată în temeiul legii, să nu fie supusă taxei de reorganizare;

b) costuri rezultate în urma pierderii statutului de gospodărie țărănească, care din aceleași considerente indicate mai sus, nu pot fi evaluate monetar;

c) costuri pentru obținerea actelor permissive. Pentru a evita costurile de obținere a actelor permissive pe numele persoanei juridice noi, se propune, prin derogare de la Codul civil, crearea posibilității reorganizării gospodăriilor țărănești, ceea ce va avea ca efect juridic succesiunea în drepturi și obligații.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiuni alternative nu au fost identificate.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Unul din riscurile majore care poate duce la eșecul intervenției poate să se materializeze prin eschivarea gospodăriilor țărănești activitatea cărora a depășit cadrul unei afaceri de familie de a se transforma în altă formă organizatorico juridică. În scopul diminuării acestui risc, se propune instituirea unui regim fiscal aplicabil persoanelor juridice.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Pentru a reduce costurile de conformare se propune ca cererile de înregistrare de stat a societății comerciale sau a cooperativei depusă de către fondatorul gospodăriei țărănești reorganizate în temeiul legii să nu fie supuse taxei de înregistrare.

Totodată, pentru a evita costurile de obținere a actelor permissive pe numele persoanei juridice noi, se propune, prin derogare de la Codul civil, crearea posibilității reorganizării gospodăriilor țărănești, ceea ce va avea ca efect juridic succesiunea în drepturi și obligații

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Apreciem că realizarea obiectivului propus nu poate fi atins fără o intervenție normativă, întrucât, după cum s-a menționat, legea în prezent stabilește anumite limitări a exercitării activității de întreprinzător sub formă de gospodărie țărănească. Cu toate acestea, din analiza datelor declarate în cererile de subvenționare, se deduce că aproximativ 8% din gospodăriile țărănești desfășoară o activitate de întreprinzător care depășește cadrul unei afaceri de familie. Păstrarea în continuare a condiției „utilizării preponderente a muncii personale a membrilor” gospodăriei țărănești, de asemenea nu se justifică, întrucât presupune costuri ridicate de timp și personal pentru verificarea respectării acestei condiții de către gospodăriile țărănești. Din considerentele enunțate se propune substituirea condiției menționate cu condiția deținerii unei anumite suprafețe de culturi sau a unui număr de animale, care poate fi ușor verificată prin accesarea registrelor de stat.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare.

De principiu, implementarea va reveni gospodăriei țărănești, care și în prezent are obligația fie să asigure condițiile prevăzute de lege, fie să se reorganizeze sau să se lichideze (*înceteze activitatea* – în redacția proiectului de lege nr. 461/2022). În cazul încălcării acestei obligații, față de gospodăria țărănească se va aplica regimul fiscal al persoanelor juridice.

În cele din urmă, Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu articolul 27 alineatul (2) din Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești, va putea cere instanței de judecată încetarea activității gospodării țărănești pentru nerespectarea condițiilor de desfășurare a activității de întreprinzător sub această formă.

În procesul de analiza nu au fost identificate acte normative care ar urma să fie modificate sau elaborate pentru implementare opțiunii recomandate.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Drept indicatori de performanță vor constitui:

creșterea veniturilor bugetare din contribuțiile persoanelor juridice sau fizice care desfășoară activități agricole;

dispariția gospodăriilor țărănești care dețin terenuri cu o suprafață mai mare de 150 ha.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Apreciem că impactul propunerii se va resimți estimativ peste un an de la adoptarea acesteia, întrucât, atât în cazul în care gospodăria țărănească va opta pentru reducerea suprafețelor de teren sau animalelor, cât și în cazul în care va opta pentru încetarea activității sub această formă, presupune anumite activități care durează în timp, cum ar fi de exemplu identificarea cumpărătorilor, negocierea contractelor de vânzare-cumpărare, înregistrarea dreptului de proprietate, etc.

Monitorizarea se va efectua prin analiza datelor cu privire la gospodăriile țărănești deținute de Serviciul Fiscal de Stat, Agenția Servicii Publice, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, autoritățile publice locale, în special evoluția suprafețelor deținute de gospodăriile țărănești și

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți interesate sunt fermierii care își desfășoară activitatea agricolă sub formă de gospodărie țărănească.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților
 Consultarea acestora a avut loc prin intermediul unei ședințe publice la care au fost invitate principalele asociații de profil din domeniul agriculturii.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Reprezentanții Uniunii Micilor Producători de Vinuri din Moldova „Dionysos” au solicitat precizări asupra calculelor stabilirii suprafețelor pentru anumite culturi. De asemenea, au atras atenția că Legea viei și vinului nr. 57/2006 definește ca mic producător de vin care deține cel cel mult 20 ha de viță de vie. Prin prisma acestei norme se propune că același prag să fie aplicat și în cazul gospodăriilor țărănești.

Totodată, reprezentantul Asociației Producătorilor de Lavanda din Moldova consideră că la fixarea pragurilor de suprafață pentru diferite culturi este necesar aplicarea criteriului venituri, pentru a crea oportunități de investiții egale fiecărui sector.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>	<i>Opțiunea alternativă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0	0	
povara administrativă	0	0	
fluxurile comerciale și investiționale	0	0	
competitivitatea afacerilor	+1	-1	
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0	0	
concurența pe piață	0	0	
activitatea de inovare și cercetare	0	0	
veniturile și cheltuielile publice	+1	-1	
cadrul instituțional al autorităților publice	0	0	
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0	0	
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0	0	
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0	0	
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	0	0	
nivelul de salarizare	0	0	
condițiile și organizarea muncii	0	0	
sănătatea și securitatea muncii	0	0	
formarea profesională	0	0	

inegalitatea și distribuția veniturilor	0	0	
nivelul veniturilor populației	0	0	
nivelul sărăciei	0	0	
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0	0	
diversitatea culturală și lingvistică	0	0	
partidele politice și organizațiile civice	0	0	
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0	0	
modul sănătos de viață al populației	0	0	
nivelul criminalității și securității publice	0	0	
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	0	
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0	0	
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	0	
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0	0	
nivelul și calitatea educației populației	0	0	
conservarea patrimoniului cultural	0	0	
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0	0	
accesul și participarea populației în activități sportive	0	0	
discriminarea	0	0	
alte aspecte sociale	0	0	
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0	0	
calitatea aerului	0	0	
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0	0	
biodiversitatea	0	0	
flora	0	0	
fauna	0	0	
peisajele naturale	0	0	
starea și resursele solului	0	0	
producerea și reciclarea deșeurilor	0	0	
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0	0	
consumul și producția durabilă	0	0	

intensitatea energetică	0	0	
eficiența și performanța energetică	0	0	
bunăstarea animalelor	0	0	
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0	0	
utilizarea terenurilor	0	0	
alte aspecte de mediu	0	0	

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe

**Viceprim-ministru,
Ministrul agriculturii și industriei alimentare**

Vladimir BOLEA

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNȚREPRINZĂTOR

Nr. 38-78-5878

Chișinău

5 iunie 2023

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Ref. la nr. 14-02/1270 din 04.05.2023

În temeiul art.19 alin.(2) lit. b) din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, pct. 29 subpct.2) și pct. 34 subpct.2) lit. c) ale Regulamentului Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, Grupul de lucru, în cadrul ședinței din 16 mai anul în curs a examinat și *nu a susținut analiza impactului de reglementare la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești).*

Extrasul din Procesul-verbal nr. 19 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 16 mai 2023 se anexează.

Secretar general adjunct al Guvernului (semnat electronic)

Igor PȘENICINȚI

Digitally signed by Pșenicinți Igor
Date: 2023.06.05 16:25:17 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

EXTRAS
din PROCESUL-VERBAL nr. 19
al ședinței Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
(ședință online)
16 mai 2023

Au participat :

Membrii Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

Vladislav Caminschi	-	director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, vicepreședintele Grupului de lucru
Eugen Dașco	-	director executiv al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova
Ana Groza	-	Asociația Investitorilor Străini FIA
Carolina Linte	-	director executiv al Asociației Patronale Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”
Eugen Cozmulici	-	manager pe politici și advocacy, EBA Moldova
Svetlana Petrașcu	-	Camera de Comerț și Industrie
Victor Baci	-	consultant de politici, Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova
Ion Răsu	-	Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialele de Construcție „CONDRUMAT”
Oxana Barbaroș	-	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC
Valentina Chiper	-	șef Secție reglementarea mediului de afaceri, Direcția dezvoltarea mediului de afaceri, Ministerul Economiei
Roman Gapeev	-	șef Serviciu transport feroviar, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Maria Nagornîi	-	șef al Direcției politice de prevenire a poluării, Ministerul Mediului
Vitalie Dragan	-	șef Secție medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Ina Chiruța	-	consultant principal în cadrul Direcției politice fiscale și vamale (secția impozite indirecte), Ministerul Finanțelor
Corina Cristea	-	șef adjunct al Direcției avizare acte normative, Ministerul Justiției
Snejana Novac	-	consultant principal în Direcția acte guvernamentale, Cancelaria de Stat, secretarul Grupului de lucru

Responsabili din cadrul autorităților publice centrale: Vasili Dogotari, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Elena Negrei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Maria Leahu, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Angela Dogotari, Maria Cravcesco, Viorica Țurcan Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Artiom Jucov, Agenția Națională Antidoping, Ludmila Țimbaliuc, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Experți ai Secretariatul Evaluării Impactului de Reglementare: dl Oleg Chelaru, dl Victor Ermurachi, dl Nicolae Boțan.

Examinarea analizei impactului de reglementare la proiectul Hotărârii Guvernului
Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte *normative (modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător de către gospodăriile țărănești)*

Autor: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Au luat cuvântul:

dl Vasili Dogotari

A menționat că analiza impactului la proiectul respectiv a fost examinată pe 06.03.23 și nu a fost susținută. A relatat că scopul proiectului este modificarea criteriului care stă la baza desfășurării activității de întreprinzător sub formă de gospodărie țărănească, în prezent art. 3 alin.2), care stabilește că, *suprafața terenurilor și mărimea altor bunuri, inclusiv arendate, ale gospodăriei țărănești trebuie să asigure utilizarea preponderentă în cadrul acesteia (mai mult de 50 la sută anual) a muncii personale a membrilor ei*. S-a constatat că acest criteriu nu este unul obiectiv și nu poate fi stabilit de către autoritățile administrației publice, în practică pentru a aprecia dacă se respectă acest criteriu sau nu, din aceste considerente MAIA propune stabilirea unei limite de suprafață a terenurilor și a limitei la numărul de animale pe care o poate deține gospodăria țărănească, iar în cazul în care vor fi depășite aceste limite, gospodăria țărănească va avea posibilitatea fie să-și reducă aceste cantități, să-și reducă suprafețele de terenuri, fie să-și înceteze activitatea sub această formă organizatorico-juridică.

Solicită susținerea analizei de impact.

dl Nicolae Boțan

A menționat că analiza de impact prezentată repetat spre examinare Grupului de lucru, este aceeași, fără modificări,

Conform opiniei, la *definirea problemei*, în acest compartiment, conform cerințelor Metodologiei, este necesar de identificat clar ce probleme (existente sau potențiale) sunt depistate, care probabil necesită intervenția statului. Se clarifică în detaliu situația existentă, se identifică cauzele problemelor depistate, care exact sunt părțile afectate și în ce mod. Orice enunțuri în formă concludivă din cadrul Definirii problemei necesită să fie susținute de date, exemple, analiza și identificarea cauzelor.

La definirea problemei sunt prezentate unele concluzii bazate pe raționamentul echității care nu sunt susținute de date, exemple clare și o analiză cantitativă. Adică întreaga argumentare se construiește doar pe unele date preluate din cererile pentru subvenționare și pe presupunerile autorilor precum că unele GȚ nu sunt eficiente suficient, așa încât un număr mai mic de oameni să prelucreze arii mai vaste de terenuri. Nu este prezentată nici o statistică reală pe numărul de GȚ și capacitățile acestora, veniturile acestora și achitățile la buget în ultimii ani. Astfel concluziile înaintate de autori sunt mai mult speculative.

Dar cel mai important, nu este clar care totuși este problema identificată. Dacă este o problemă de ordin fiscal, atunci este necesar să se demonstreze cât nu se colectează la buget (care sunt pierderile estimative), dacă e o problemă în sistemul de subvenționare (o problemă în acordarea eronată a priorității), atunci trebuie să se explice și analizeze în detaliu ce criterii se încalcă în acest proces și ce prejudicii apar.

În AI se accentuează doar problema veniturilor la buget și în mod eronat se pornește de la prezumția că aceasta reprezintă beneficiul social suprem, fără a se lua în considerație că un obiectiv importat pentru stat ar fi anume să motiveze apariția la cât mai multe GȚ, inclusiv prin menținerea și aprofundarea facilităților posibile. Totodată în analiza expusă nu se ține cont că din perspectiva disciplinării și responsabilității antreprenorului, forma de GȚ este mult mai convenabilă statului, odată ce e legată de persoana fizică care răspunde cu tot patrimoniul său, ori în cazul societății comerciale, aceiași persoană nu va răspunde decât cu patrimoniul întreprinderii.

La *stabilirea obiectivelor* este necesar ca acestea să fie racordate la cauzele problemelor, să fie măsurabile, tangibile și expuse în timp. Ceea ce este expus la obiective sunt doar acțiunile/soluții potențiale preconizate de autori. Obiectivele lipsesc.

La *identificarea opțiunilor*, conform cerințelor Metodologiei, trebuie să se clarifice clar și în detaliu ce soluții (drepturi, obligații, mecanisme) se propun prin intervenția preconizată și cum

acestea abordează situația existentă. Intervenția preconizată este expusă parțial, necesită expunere mai desfășurată, inclusiv cu argumentarea limitărilor preconizate.

În analiza prezentată este imperativă una sau mai multe opțiuni alternative, în dependență de accentul pe care se pune în definirea problemei. Cel puțin dacă problema există din perspectivă bugetar-fiscală (așa cum încearcă să se argumenteze), atunci o opțiune rațională și mult mai puțin invazivă ar fi un regim fiscal diferențiat pentru toate G.Ț. în dependență de suma veniturilor, adică depășirea unui plafon va semnifica trecerea automată la o altă cotă de impozit pe venit. Sau pot fi identificate și alte opțiuni, în dependență de problema reală, cauzele acesteia și obiectivele trasate.

Analiza opțiunilor. În cadrul acestui compartiment, conform cerințelor Metodologiei, este necesar să se indice impactul noilor prevederi din proiect și costurile de conformare în comparație cu beneficiile și costurile situației actuale, la fel să clarifice cum vor influența soluțiile propuse asupra cauzelor problemelor. Acest compartiment necesită completări substanțiale.

Compartimentul nu conține de principiu nici o estimare a costurilor și beneficiilor. Pentru a stabili că opțiunea recomandată este una oportună și proporțională, este imperativ să se estimeze potențialele beneficii (*creșterea reală de venituri la buget în următorii ani*), luând în calcul un scenariu realist, în care multe G.Ț. o să fie demotivate să-și crească capacitățile, altele vor ascunde venituri și probabil în viitor mulți antreprenori s-ar putea nici să nu se lanseze în proiecte investiționale mai mari.

În paralel costurile identificate necesită să fie la fel estimate și raportate la numărul total de G.Ț. care vor fi vizate de modificările propuse. Luând în calcul nu doar costurile de schimbare a formei de organizare (taxe oficiale, povara administrativă – timp, efort etc.) dar și pierderile totale din schimbarea regimului fiscal, contabil, de asigurare socială etc. Inclusiv costurile pentru autorități (ASP, SFS ș.a.) pentru a monitoriza suplimentar G.Ț. în cauză și a efectua sau impune modificările impuse de lege. În acest sens este foarte important să se identifice cât mai exact câte gospodării țărănești active vor fi afectate direct de intervenția propusă (*adică câte se încadrează în limitele propuse, câte depășesc aceste limite și câte sunt aproape de limitele în cauză și în viitor s-ar putea să se confrunte cu aceste limitări*). Astfel, impactul calculat pentru o întreprindere va putea fi extrapolat pentru tot numărul de gospodării afectate și va putea fi identificat costul total al intervenției.

Doar după ce costurile obligațiilor și pierderilor potențiale se suprapun cu potențialele beneficii care ar putea apărea, se va identifica suma beneficiilor nete (dacă aceasta există) și se va concluziona despre oportunitatea și necesitatea intervenției propuse.

În partea ce ține de consultările publice, atenționăm că procesul consultativ necesită a fi unul mult mai amplu și descris corespunzător, este necesar de concretizat cu cine s-au dus consultările și, cel mai important, dacă pe lângă asociațiile menționate, au fost de fapt consultate gospodăriile țărănești.

Concluzii: Analiza prezentată corespunde parțial cu cerințele Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, odată ce nu demonstrează suficient existența problemei abordate, nu reflectă impactul soluțiilor propuse și nu argumentează oportunitatea și necesitatea intervenției. *Analiza necesită să fie completată substanțial și nu poate fi recomandată susținerea.*

dna Carolina Linte

A relatat că problema după părerea ei sunt măsurile de subvenționare și persoanele beneficiare de fondul de subvenționare și solicită autorului clarificarea conceptului acestui proiect.

dl Vasilii Dogotari

A menționat că MAIA intenționează să elaboreze anumite măsuri dedicate gospodăriilor țărănești și atâta timp cât nu se cunoaște capacitatea gospodăriilor țărănești, ministerul își exprimă îngrijorarea că de aceste măsuri vor beneficia gospodăriile țărănești care de fapt nici nu au nevoie de aceste măsuri din partea statului.

S-a decis: *analiza impactului nu se susține (8 - nu se susține; 4 – se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor; 1 – se susține).*